

Короткотерміновий тематичний семінар:

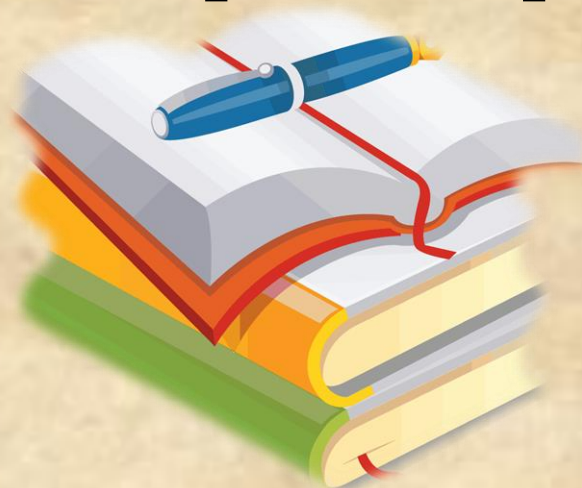
«Умови ефективного впровадження принципів академічної доброчесності в Придніпровській державній академії будівництва та архітектури»

з підвищення кваліфікації викладачів ПДАБА (гарантів освітніх програм, завідувачів кафедри, відповідальних посадових осіб, викладачів) у відділі підвищення кваліфікації ПДАБА 16 жовтня -21 грудня 2020 р. Керівник семінару: Галина ЄВСЄЄВА, д-р н. держ.управ., проф.

Наші правила!

- 1. Користуйтесь кнопками ZOOM;**
- 2. Мікрофон вимкнений – а камера навпаки!**
- 3. Ваша реакція важлива!**
- 4. Запитання пишемо в чат!**
- 5. Кава - дозволяється!**

**6 листопада 2020 р.
Короткотерміновий тематичний
семінар:вебінар №4**

**Інтелектуальна власність та довіра, як
значний принцип академічної
доброчесності в науково-педагогічному
просторі ПДАБА**

**Модератори: Валентина БАБЕНКО, к.істор.н., доц.;
Галина ЄВСЄЄВА, д-р н. держ.управ.,проф.**

Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності

Конституція України ст. 41

Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності

Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності, ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятком, встановленими законом

Конституція України ст. 54

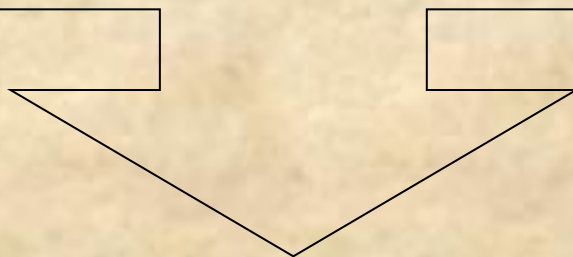

Аспект 1. Лекція, як об'єкт авторського права

Об'єкти авторського права

Об'єктами авторського права є твори у галузі науки, літератури та мистецтва, виражені в будь-якій об'єктивній формі

об'єктом авторського права може бути не будь-який твір, а лише той, що має певні, встановлені законом, ознаки:

- а) творчий характер;**
- б) вираження у будь-якій об'єктивній формі**

***Твір* - це результат творчої праці**

```
graph TD; A([Твір - це результат творчої праці]) --> B([комплекс ідей]); A --> C([образів]); A --> D([поглядів]); B --> E([незалежно від його призначення, художнього рівня виражений у певній об'єктивній формі]); C --> E; D --> E;
```

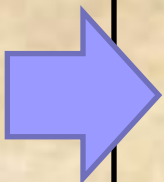
комплекс ідей

образів

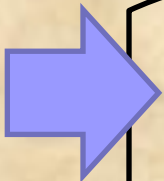
поглядів

**незалежно від його призначення, художнього рівня
виражений у певній об'єктивній формі**

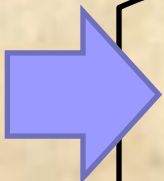
Види об'єктів авторського права

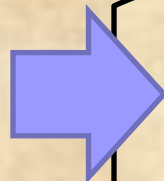
*Літературні
та художні твори*

Компіляції даних (бази даних)

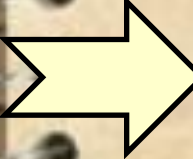
Комп'ютерні програми

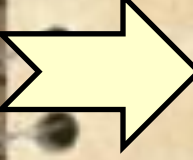
Інші твори

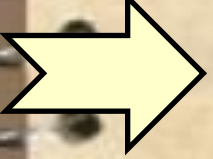
Літературні та художні твори

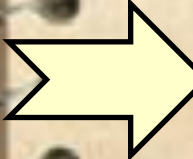
романи, поеми, статті та інші письмові твори

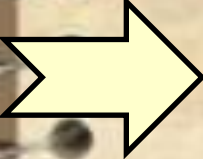
лекції, промови, проповіді та інші усні твори

драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні та інші сценічні твори

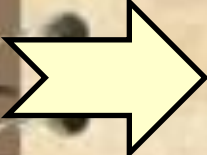
музичні твори

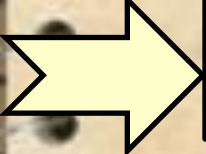
аудіовізуальні твори

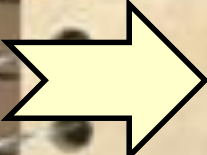
твори живопису, архітектури, скульптури та графіки

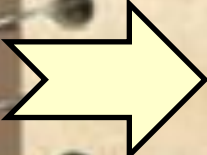
фотографічні твори

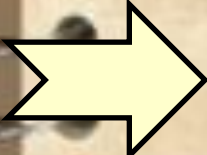
твори ужиткового мистецтва

ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки

переклади, адаптації, аранжування та інші переробки "літературних або художніх творів (похідні твори)

збірники творів, інші складені твори, якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної власності

До об'єктів авторського права відносять:

виступи

лекції

промови

проповіді

**інші усні
твори**

**Закон України про авторське право та
суміжні права ст. 8, п.1.**

**Цивільний кодекс України. Книга 4
Право інтелектуальної власності ст. 433**

Передбачена законом правова охорона поширюється тільки на форму вираження твору і не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

ст. 8, п. 3

Для сповіщення про свої права автор може використовувати знак охорони авторського права. Цей знак складається з таких елементів:

- латинська літера С, обведена колом;**
- ім'я особи, яка має авторське право;**
- рік першої публікації твору.**

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

ст. 11, п. 3

Лекція – специфічний економічний освітньо-інформаційний продукт, що передається користувачам у вигляді даних, відомостей, інформації

Лекція – основний освітньо-інформаційний продукт, який забезпечує навчальному закладу надання освітніх послуг

Лекція – науково-інформаційний продукт, який може виступати товаром

**Лекції, як основний вид навчальних
занять у вищих навчальних закладах
згідно закону України «Про вищу освіту»
ч. 2 ст. 50**

**Лекції є основним товаром в оплатних
освітніх послугах**

Лекція, як усний твір, який публічно виконує викладач ЗВО – це результат сукупності його систематизованих знань, умінь та практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, на підставі яких побудована його усна промова, яка є результатом його інтелектуальної творчої діяльності

Відеограма

Виконання

**Об'єкти
суміжного
права**

**Програма
(передача)
організації
мовлення**

Фонограма

Викладач не тільки автор свого усного твору, але самостійно виконує свій твір перед студентами

Викладач є виконавцем і первинним суб'єктом суміжних прав, бо є особою, яка читає, декламує чи будь-яким іншим способом виконує твір

- Авторське право виникає внаслідок створення твору**
- Суміжне право виникає внаслідок факту виконання твору**

Різницю між зарплатнею та авторською винагородою і/або винагородою виконавця встановлено Податковим Кодексом України

Зарплата і плата за використання творів є різними видами доходів:

код 101 – заробітня плата

код 103 – роялті, у т. ч. одержувані спадкоємцями, доходи у вигляді сум авторської винагороди, іншої плати за надання права на користування або розпорядження іншим особам нематеріальним активом (творами науки, мистецтва, літератури або іншими нематеріальними активами)

“Викладачі інтелектуальної власності, що не отримують встановленої законом винагороди, практично вводять студентів у стан когнітивного дисонансу”

“Це порушення принципів дотримання прав інтелектуальної власності викладачів породжує у студентів і наступного покоління толерантне ставлення до порушень права ІВ в усіх інших сферах.”

Лі Артур (аспірант, м. Київ)

Аспект 2. Співавторство, як форма наукової творчості педагогічних працівників

Співаторами є особи, які створили твір спільною творчою працею

Відносини між співавторами визначаються угодою між ними. У разі відсутності угоди (договору) авторське право на твір здійснюється всіма співавторами спільно

Кожен із співавторів зберігає своє авторське право на створену ним частину твору, яка має самостійне значення

**Закон України «Про авторське право і суміжні права»
ст. 13, п. 1,2,3,4**

Співавторство – це сумісна творча праця кількох осіб

Сумісна праця має носити творчий характер:

- автори об'єднують творчий процес і працюють разом**
- автори визначають план, структуру твору та визначають кожному учаснику ту частину, яку він повинен створити**

**Цивільний кодекс України визначає
два види співавторства:**

Нероздільне співавторство

Роздільне співавторство

Під нероздільним співавторством розуміється створений двома або більше співавторами твір, що становить єдине нерозривне ціле, частини якого не мають самотійного значення.

Визнання співавторства нероздільним означає, що авторське право як на твір у цілому, так і на будь-яку його частину реалізується співавторами тільки разом.

У кожного співавтора у цьому випадку відсутні самотійні об'єкти авторського права, якими б вони могли розпоряджатися самотійно.

Роздільне співавторство виникає:

- коли колективний твір має цільний характер
- але складається з самотійних частин
- при цьому відомо, ким із співавторів створені частини твору

Використання колективного твору здійснюється за взаємною згодою всіх співавторів

Але!

Кожен має право самотійно, без отримання згоди інших співавторів, розпоряджатися своєю частиною твору.

Принципи співавторства

творчий результат має бути єдиним цілим

спільна праця співавторів має бути творчою

має бути укладена угода про спільну працю
(усна чи письмова)

має бути збережене (при роздільному співавторстві) авторське право на свою частину (водночас зберігається співавторство на результат в цілому)

співавторство має бути добровільним

об'єкт спільної праці може використовуватися лише за спільною угодою всіх співавторів (нероздільне співавторство)

винагорода за використання об'єкта ІВ належить усім співавторам порівну (якщо інше не передбачено угодою між ними)

Аспект 3. Правомірне використання творів без згоди авторів

Твір може бути вільно, без згоди автора або інших осіб, та безоплатно використаний будь-якою особою:

Як цитата з правомірно опублікованого твору або як ілюстрація у виданнях, радіо- і телепередачах, фонограмах та відеограмах, призначених для навчання

NOTA BENE! за умови дотримання звичаїв, зазначення та імені автора, якщо воно вказане в такому джерелі, та в обсязі, виправданому поставленою метою

ЦИТАТА – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

ст. 1, Визначення термінів

Вільне використання твору із зазначенням імені автора

Без згоди автора, але з обов'язковим зазначенням імені автора допускається:

-використання цитат з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою, в тому числі цитування статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо воно зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору, до якого цитати включаються.

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

ст. 21, п. 1

Вільне відтворення примірників твору для навчання

Допускається без згоди автора:

- 1. Відтворення уривків з опублікованих письмових творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій для навчання за умови, що обсяг такого відтворення відповідає зазначеній меті;**
- 2. Репрографічне відтворення навчальними закладами для аудиторних занять опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови коли:**

- а) обсяг такого відтворення відповідає зазначеній меті;
- б) відтворення твору є поодиноким випадком і не має систематичного характеру;
- в) немає обмежень зі сторони організацій колективного управління щодо умов такого відтворення.

Закон України «Про авторське право і суміжні права»
ст. 23, п. 1,2

Особа, яка використовує твір, зобов'язана зазначити ім'я автора твору та джерело запозичення

**Без згоди автора, але з обов'язковим зазначенням
імені автора і джерела запозичення допускається:**

- Використання цитат (коротких уривків) з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою (навчання)**
- Репрографічне відтворення одного примірника твору, у разі коли такий примірник використовується з метою освіти, навчання і приватного дослідження**
- Репрографічне відтворення навчальними закладами для аудиторних занять опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків творів з ілюстраціями**

Закон України «Про авторське право і суміжні права» ст. 23

Вільне відтворення примірників твору для навчання

➔ **Обсяг відтворення має відповідати зазначеній меті**

➔ **Відтворення має бути поодиноким випадком і не мати системного характеру**

➔ **Відтворення може бути, якщо немає обмежень зі сторони організацій колективного управління щодо умов такого відтворення**

Аспект 4. Авторські права на службові твори

**Особисті немайнові права
інтелектуальної власності на об'єкт,
створений у зв'язку з виконанням
трудового договору, належать
працівникові (автору), який створив твір**

ЦК України ст. 429

Закон України

**«Про авторське право і суміжні
права» ст. 16**

Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові (автору), який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі де або у якої він працює, спільно, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем

1. Авторське особисте немайнове право на службовий твір належить його автору
2. Виключне майнове право на службовий твір належить роботодавцю, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем.
3. За створення і використання службового твору автору належить авторська винагорода, розмір та порядок виплати якої встановлюється трудовим договором (контрактом) та (або) цивільно-правовим договором між автором і роботодавцем.

**Закон України «Про авторське право і суміжні права»
ст. 16, п. 1,2,3**

Строк дії авторського права в Україні

1. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення і починає діяти від дня створення твору .
2. Авторське право діє протягом усього життя автора і 70 років після його смерті.
3. Авторське право на твори, створені у співавторстві, діє протягом життя співавторів і 70 років після смерті останнього співавтора
4. Закінчення строку дії авторського права на твори означає їх перехід у суспільне надбання.

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

ст. 28, п. 1,2,4; ст. 30, п. 1

To be continued...

